

25 Ιανουαρίου 2020

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ Α(Η1Ν1) ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Αρ.Πρωτ.10057/Δ2/24-01-2020/ΥΠΑΙΘ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ.Ε.
Δ/ΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Αν. Βάρλα
Τηλέφωνο: 210-3443422
210-3443272

ΘΕΜΑ: Ενημέρωση σχετικά με την εποχική γρίπη

Σας διαβιβάζουμε την με αρ. πρωτ. Δ1α/Γ.Π.οικ.4133/23-01-2020 (ΑΔΑ: ΨΠΗΗ465ΦΥΟ-ΑΒΕ) εγκύκλιο της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας με θέμα: «Οδηγίες σχετικά με τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς της γρίπης στις Σχολικές Μονάδες και φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες»

Παρακαλούμε να ενημερώσετε την εκπαιδευτική κοινότητα (μαθητές, εκπαιδευτικούς, Συλλόγους Γονέων και κηδεμόνων) προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη κατά της διασποράς της εποχικής γρίπης.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΧΑΛΑΣ

Αρ.Πρωτ.Δ1α/Γ.Π.οικ.4133/23-01-2020

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ Α΄
Πληροφορίες: Ο. Παντελά
Ταχ. Διεύθυνση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 101 87
Τηλέφωνο: 2132161325
1. FAX: 2132161907
2. Email: ddy(ΣΤΟ)moh.gov.gr

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες σχετικά με τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς της γρίπης στις Σχολικές Μονάδες και φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες»

Σχετ.:

1. Το ΠΔ 121/2017 (ΦΕΚ 148 Α,) «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
2. Η με αρ. πρωτ.Δ1α/Γ.Π.οικ.69903 Εγκύκλιος της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος με θέμα: «Οδηγίες για την Εποχική Γρίπη 2019-2020 – Αντιγριπτικός Εμβολιασμός» ΑΔΑ: ΨΩΥΕ465ΦΥΟ-ΠΓΒ. Με βάση τα τρέχοντα επιδημιολογικά δεδομένα της εποχικής γρίπης, έχει ξεκινήσει η περίοδος αυξημένης δραστηριότητας της γρίπης στην Ελλάδα. Τονίζεται εκ νέου η σημασία του αντιγριπτικού εμβολιασμού ως ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης από τη γρίπη.

Κατά την τρέχουσα περίοδο η δραστηριότητα της γρίπης κυμαίνεται στα αναμενόμενα για την εποχή επίπεδα, θα πρέπει όμως για προληπτικούς λόγους να λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης. Για το λόγο αυτό σας αποστέλλουμε εγκύκλιο με οδηγίες προς εφαρμογή και παρακαλούμε όπως την αποστείλετε σε όλες τις Σχολικές Μονάδες καθώς και λοιπούς φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Σκοπό της εγκυκλίου αυτής αποτελεί η ενημέρωση των εργαζομένων, των παιδιών των σχολείων Α΄βάθμιας και Β΄βάθμιας εκπαίδευσης, όλων των Φροντιστηρίων και γενικότερα των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών μονάδων της χώρας σε ό,τι αφορά τα συμπτώματα της γρίπης, τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος και τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του ιού.

A. Κλινική συμπτωματολογία της γρίπης

Η κλινική συμπτωματολογία της γρίπης περιλαμβάνει:

- **Πυρετό (μεγαλύτερο ή ίσο με 38ο C) και ένα από τα παρακάτω συμπτώματα:**
- Βήχα
- Πονόλαιμο
- Μυαλγίες
- Συνάχι
- Πονοκέφαλο
- Ρίγος
- Αίσθημα κόπωσης
- Διάρροια και εμέτους

Τονίζεται ότι τα παιδιά, **οι εκπαιδευτικοί και οι εργαζόμενοι των σχολείων που παρουσιάζουν γριπώδη συνδρομή, όπως περιγράφεται παραπάνω, πρέπει να παραμένουν στο σπίτι για όσες μέρες διαρκεί ο πυρετός και επιπλέον ακόμα ένα 24ωρο μετά την υποχώρησή του, χωρίς τη χρήση αντιπυρετικών.**

Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να συμβουλεύουν τους γονείς και τα άτομα που ασχολούνται με τη φύλαξη παιδιών στο σπίτι να **ελέγχουν καθημερινά τα παιδιά για την εμφάνιση συμπτωμάτων γρίπης, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω πριν τα στείλουν στο σχολείο και εάν εμφανίζουν συμπτώματα να μην τα στέλνουν.**

B. Περιγραφή προληπτικών δράσεων

1. Έλεγχος του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης, ώστε να αποκατασταθούν άμεσα τυχόν βλάβες.
2. Μέριμνα ώστε οι νιπτήρες στις τουαλέτες και στο προαύλιο να διαθέτουν πάντα φιάλη με υγρό σαπούνι και χάρτινες πετσέτες μιας χρήσης, οι οποίες πρέπει να απορρίπτονται σε κάδους που θα είναι δίπλα στους νιπτήρες.
3. Μέριμνα ώστε όλοι οι κάδοι απορριμμάτων να διαθέτουν ποδοκίνητο καπάκι και να περιέχουν πλαστική σακούλα μιας χρήσης.
4. Επιμελής και συχνός καθαρισμός των αντικειμένων κοινής χρήσης (πχ. μπάλες, σκυτάλες, πληκτρολόγιο και ποντίκι των ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.α.).
5. Ειδικά για τις εκπαιδευτικές μονάδες που χρησιμοποιούν λεωφορεία μεταφοράς, πρέπει να υπάρχει μέριμνα τόσο για τον επαρκή αερισμό όσο και για την καθαριότητα των οχημάτων πριν και μετά την επιβίβαση των παιδιών.

Γ. Απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων γρίπης από παιδί ή εργαζόμενο στην εκπαιδευτική μονάδα:

1. Παιδιά που εμφανίζουν τα προαναφερόμενα συμπτώματα γρίπης αναμένουν σε χώρο όπου δε θα έρχονται σε επαφή με άλλα άτομα, μέχρι να τα παραλάβουν οι γονείς τους. Οι γονείς ή οι κηδεμόνες των ασθενών παιδιών θα πρέπει να ειδοποιούνται αμέσως, με σκοπό την απομάκρυνση αυτών από το σχολείο. Ο χώρος όπου παρέμεινε το παιδί πρέπει να καθαρίζεται, μετά την αποχώρησή του, από το προσωπικό καθαριότητας που θα χρησιμοποιεί γάντια και στολή εργασίας. Κοινά καθαριστικά, δηλ. υγρό σαπούνι και νερό αρκούν για τον καθαρισμό, ενώ εάν υπάρξουν εμέσματα, ούρα ή άλλες εκκρίσεις θα πρέπει τον καθαρισμό να ακολουθήσει απολύμανση για την οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί διάλυμα χλωρίνης 10% (1 μέρος χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερού) ή αλκοολούχο αντισηπτικό.
- Προσοχή, ποτέ δεν αναμειγνύονται δύο διαφορετικά απολυμαντικά ή καθαριστικά.
2. Στις εξαιρετικές περιπτώσεις που θα χρειαστεί χορήγηση αντιπυρετικού, δίδεται μόνο παρακεταμόλη σε δοσολογία σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσεως.

Δ. Προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς της γρίπης στις Εκπαιδευτικές Μονάδες

Τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς της γρίπης περιλαμβάνουν αφενός οδηγίες ατομικής υγιεινής και αφετέρου οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, επιφανειών και αντικειμένων. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες ατομικής υγιεινής και ταυτόχρονα να φροντίζουν ώστε οι οδηγίες αυτές να τηρούνται και από τα παιδιά. Οι οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης απευθύνονται σε όλο το προσωπικό, αλλά ιδιαίτερα

στο βοηθητικό προσωπικό (π.χ. καθαρίστριες). Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να εξασφαλίζει την τήρηση των κανόνων υγιεινής που προβλέπονται στην παρούσα εγκύκλιο.

1. Οδηγίες ατομικής υγιεινής:

- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό.
- Αποφυγή κοινής χρήσης των μολυβιών, των στυλό, των μαρκαδόρων και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Σε βήχα ή φτέρνισμα, κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντιλο. Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση τόσο από τα παιδιά όσο και από το προσωπικό μέσα στους κάδους απορριμμάτων.
- Απαγορεύεται τα παιδιά να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα.
- Τακτικό πλύσιμο των χεριών των παιδιών και των εργαζομένων με υγρό σαπούνι και νερό. Ακολουθεί προσεκτικό στέγνωμα των χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης οι οποίες θα απορρίπτονται στους κάδους απορριμμάτων.

Η διαδικασία πλυσίματος των χεριών περιγράφεται εικονογραφημένη στο Παράρτημα Γ.

Τα παιδιά και οι εργαζόμενοι στην εκπαιδευτική μονάδα μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα ή χαρτομάντιλα με αλκοόλη. Συνιστάται καλό τρίψιμο των χεριών μέχρι το αντισηπτικό να στεγνώσει. Το μπουκάλι με το αλκοολούχο διάλυμα (με αντλία έγχυσης και βάση) πρέπει να βρίσκεται σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας, κοντά στην έξοδο και να χρησιμοποιείται υπό την εποπτεία του εκπαιδευτικού της τάξης.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται καλά οπωσδήποτε πριν τη λήψη τροφής.

Οι παραπάνω οδηγίες πρέπει να τηρούνται αυστηρά και από το προσωπικό των κυλικείων.

2. Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης:

- Συστηματικός και επαρκής αερισμός όλων των χώρων κυρίως στα διαλείμματα.
- Πέρα από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού, χρειάζεται συχνός καθαρισμός των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, βρύσες κλπ) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμού πρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών και στολή εργασίας.
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα γρίπης.
- Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως. Τονίζεται ότι, το προσωπικό όταν καθαρίζει θα πρέπει να φοράει γάντια και στολή εργασίας. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μη γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, πχ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.
- Επισημαίνεται ότι, η χρήση γαντιών μια χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμιά περίπτωση το πλύσιμο των χεριών.

Ακολουθούν Πίνακας και Παραρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της παρούσας.

Η Δ/ση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Υγείας καλείται να αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου την παρούσα εγκύκλιο.

Το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας καλείται όπως εκδώσει Δελτίο Τύπου, προκειμένου να ενημερώσει σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Π. ΠΡΕΖΕΡΑΚΟΣ

Παράρτημα Α

ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (*1)

- Θερμόμετρα (μη υδραργυρικά, π.χ. ψηφιακά μασχάλης) ή ταινίες θερμομέτρησης.

- Χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης
- Γάντια μιας χρήσης
- Πλαστικές σακούλες για την απόρριψη των χρησιμοποιημένων μέσων ατομικής προστασίας και των χαρτομάντιλων ή για τη συλλογή μολυσμένων αντικειμένων που πρέπει να πλυθούν ή να απολυμανθούν.
- Πλαστικά ποτήρια μιας χρήσης.

1. Μπουκάλια με αλκοολούχο διάλυμα με αντλία έγχυσης και βάση Το αλκοολούχο διάλυμα να έχει άδεια ΕΟΦ, περιεκτικότητα αλκοόλης ή μίγματος αλκοολών (αιθανόλη, ισοπροπανόλη ή προπανόλη) με άθροισμα 70% και πιστοποίηση CE

- Απολυμαντικά για χώρους και επιφάνειες (π.χ. οικιακή χλωρίνη) και απολυμαντικά για αντικείμενα που εξατμίζονται εύκολα (π.χ. οινόπνευμα)
- Σιρόπι και χάπια παρακεταμόλης.

Προσοχή πρέπει να δοθεί στη φύλαξη των αλκοολούχων διαλυμάτων και των φαρμάκων, ώστε να μην είναι προσιτά στα παιδιά.

(*1) Πέραν του υγειονομικού υλικού που περιέχεται στο κytίο Α΄ Βοηθειών, το οποίο πρέπει να διαθέτει κάθε εκπαιδευτική μονάδα.

Παράρτημα Β

ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΣΟΥ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΜΑΠ)

- Το προσωπικό όταν καθαρίζει, θα πρέπει να φοράει γάντια μιας χρήσης.
- Τα γάντια μετά την χρήση τους, πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων. Δεν πρέπει να γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, π.χ. πλύσιμο των γαντιών μια χρήση και επαναχρησιμοποίησή τους.
- Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών μιας χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμία περίπτωση το σχολαστικό πλύσιμο των χεριών.

Με γυμνό χέρι δεν αγγίζουμε την εξωτερική επιφάνεια των γαντιών

Παράρτημα Γ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΛΥΣΙΜΑΤΟΣ ΧΕΡΙΩΝ

Βάλτε σαπούνι

Ρίξτε νερό

Σαπουνίστε καλά τα χέρια σας

Μην ξεχάσετε να σαπουνίσετε ανάμεσα στα δάκτυλα

Ξεβγάλετε καλά

Κλείστε τη βρύση χρησιμοποιώντας χαρτομάντηλο και πετάξτε το

Σκουπίστε καλά τα χέρια σας με άλλο χαρτομάντηλο

Παράρτημα Δ

Συνιστώμενες ενέργειες προετοιμασίας Νηπιαγωγείων για την αντιμετώπιση επιδημίας γρίπης πέραν των οριζόμενων στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσης.

Προκαθορισμός ιδιαίτερου χώρου παραμονής του νηπίου που θα εμφανίσει συμπτώματα γρίπης μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς τους.

Επιπλέον μέτρα ατομικής υγιεινής

- Μέριμνα ώστε στους χώρους ξεκούρασης των νηπίων καθώς και στον προκαθορισμένο χώρο παραμονής νηπίων που θα εμφανίσουν συμπτώματα γρίπης, να χρησιμοποιούνται μόνο χαρτοσέντονα μιας χρήσης.
- Ιδιαίτερη προσοχή στο πλύσιμο των χεριών πρέπει να δίνει το προσωπικό των νηπιαγωγείων σε περιπτώσεις όπως:
  - πριν και μετά τη χορήγηση των γευμάτων.
  - μετά τον καθαρισμό της μύτης και του στόματος του κάθε παιδιού.

Ο μετά τον καθαρισμό επιφανειών λερωμένων με εκκρίσεις (σάλιο κ.α.) και την υποβοήθηση του κάθε παιδιού στην τουαλέτα.

- Η χρήση χαρτομάντηλων μιας χρήσης εμποτισμένων με αλκοόλη ή εναλλακτικά η χρήση του αλκοολούχου διαλύματος, η οποία πρέπει να γίνεται υπό την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών για την αποφυγή κατάποσής του.
- Η αποφυγή κοινής χρήσης των μολυβιών, στυλό, μαρκαδόρων και άλλων προσωπικών αντικειμένων.
- Προσεκτικός και συχνός καθαρισμός των παιχνιδιών του νηπιαγωγείου με υγρό σαπούνι και νερό ή απολυμαντικό που εξατμίζεται εύκολα (π.χ. οινόπνευμα).
- Η αποφυγή χρήσης παιχνιδιών από μαλακά υλικά, λόγω της αδυναμίας καλού καθαρισμού τους.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΙΟΥ ΓΡΙΠΗΣ Α (H1N1) 2009

Α.Π.Υ1/Γ.Π.οικ. 139807/ 21-10-2009
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜ. ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣΥΓΓΕΙΝΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

Ταχ. Δ/ση: Βερανζέρου 50, Ταχ. Κώδ.: 104 38
Τηλέφωνο: 210 5236283
FAX: 210 5233563

ΘΕΜΑ: «Επικαιροποιημένες οδηγίες σχετικά με τα μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς της γρίπης Α(H1N1) στις Σχολικές Μονάδες και φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες»

Σχετ.:

1. Π.Δ. 95/2000 (ΦΕΚ 76 τ.Α΄ 10-3-2000): Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας.
2. Ν.2519/1997 (ΦΕΚ 165 τ.Α΄ 21-8-97): Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του Ε.Σ.Υ., οργάνωση των υγειονομικών υπηρεσιών, ρυθμίσεις για το φάρμακο και άλλες διατάξεις.
3. Ν.3172/2003 (ΦΕΚ 197 τ.Α΄ 6-8-2003): Οργάνωση και εκσυγχρονισμός των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και άλλες διατάξεις.
4. Ν.3370/2005 (ΦΕΚ 176 τ.Α΄ 11-7-2005): Οργάνωση και λειτουργία των Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και άλλες διατάξεις.
5. Απόφαση με ΑΠ Υ1/ΓΠοικ.104526/30-7-2009 (ΦΕΚ354/τ.Υ.Ε.Θ/13-8-2009): Συγκρότηση Εθνικού Επιστημονικού και Επιχειρησιακού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της πανδημίας της γρίπης Α(H1N1).
6. Εγκύκλιος του Υ.Υ.Κ.Α. υπ΄ αρ. πρωτ. Υ1/Γ.Π. οικ.57128/30-4-2009 σχετικά με τη γρίπη Α(H1N1).
7. Πρακτικά Συνεδρίασης της 7ης Αυγούστου 2009 της Εκτελεστικής Επιτροπής του Εθνικού Επιστημονικού & Επιχειρησιακού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της πανδημίας της γρίπης Α(H1N1).
8. Πρακτικά Συνεδρίασης της 19ης Αυγούστου 2009 της Εκτελεστικής Επιτροπής του Εθνικού Επιστημονικού & Επιχειρησιακού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της πανδημίας της γρίπης Α(H1N1).
9. Συνάντηση της 13ης Οκτωβρίου 2009 ομάδας εργασίας για την επικαιροποίηση των οδηγιών της με αρ.πρωτ.Υ1/Γ.Π.οικ.115501/27-8-2009 εγκυκλίου του ΥΥΚΑ «Μέτρα πρόληψης κατά της διασποράς της γρίπης Α(H1N1) στις Σχολικές Μονάδες και φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες» .
10. Πρακτικά Συνεδρίασης της 15ης Οκτωβρίου 2009 της Ολομέλειας του Εθνικού Επιστημονικού & Επιχειρησιακού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της πανδημίας της γρίπης Α(H1N1).

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω σχετικά και τα επικρατούντα επιδημιολογικά δεδομένα , σας αποστέλλουμε εγκύκλιο με επικαιροποιημένες οδηγίες προς εφαρμογή. Για το λόγο αυτό, παρακαλούμε όπως την αποστείλετε άμεσα σε όλες τις Σχολικές Μονάδες καθώς και λοιπούς φορείς που προσφέρουν εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Στους σκοπούς της εγκυκλίου αυτής περιλαμβάνονται:

- Η ενημέρωση των εργαζομένων, των παιδιών των σχολείων Α΄βάθμιας και Β΄βάθμιας εκπαίδευσης, των ΕΠΑΣ, όλων των Φροντιστηρίων και γενικότερα των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών μονάδων της χώρας σε ό,τι αφορά τα συμπτώματα της γρίπης Α(H1N1), τις απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος και τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς του νέου ιού.

- Η παροχή επικαιροποιημένων οδηγιών σχετικά με την αντιμετώπιση της επιδημίας γρίπης.

Η παρούσα εγκύκλιος δύναται να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις.

A. Κλινική συμπτωματολογία της γρίπης

Η κλινική συμπτωματολογία της γρίπης περιλαμβάνει:

- Πυρετό (μεγαλύτερο ή ίσο με 38ο C) και ένα από τα παρακάτω συμπτώματα:
- Βήχα
- Πονόλαιμο
- Μυαλγίες
- Συνάχι
- Πονοκέφαλο
- Ρίγος
- Αίσθημα κόπωσης
- Διάρροια και εμέτους

Τονίζεται ότι τα παιδιά, οι εκπαιδευτικοί και οι εργαζόμενοι των σχολείων που παρουσιάζουν γριπώδη συνδρομή, όπως περιγράφεται παραπάνω, πρέπει να παραμένουν στο σπίτι για όσες μέρες διαρκεί ο πυρετός και επιπλέον ακόμα ένα 24ωρο μετά την υποχώρησή του, χωρίς τη χρήση αντιπυρετικών. Η προσκόμιση ιατρικού πιστοποιητικού/ βεβαίωσης για την επιστροφή του παιδιού στο σχολείο, δεν απαιτείται.

Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν, να συμβουλεύουν τους γονείς και τα άτομα που ασχολούνται με τη φύλαξη παιδιών στο σπίτι να ελέγχουν καθημερινά τα παιδιά για την εμφάνιση συμπτωμάτων γρίπης, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω, πριν τα στείλουν στο σχολείο και εάν εμφανίζουν συμπτώματα να μην τα στέλνουν.

B. Συνιστώμενες ενέργειες προετοιμασίας κάθε σχολικής μονάδας για την αντιμετώπιση επιδημίας γρίπης:

1. Ορισμός υπευθύνου και ομάδας για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της εγκυκλίου:

· Σε κάθε Εκπαιδευτική Μονάδα πρέπει να ορισθεί ομάδα με έναν υπεύθυνο «Συντονιστή γρίπης» για την εφαρμογή και την τήρηση των διατάξεων αυτής της εγκυκλίου. Η ομάδα να είναι τριμελής με επικεφαλής το θεσμικά υπεύθυνο Διευθυντή της Εκπαιδευτικής Μονάδας και για τα Νηπιαγωγεία τον Προϊστάμενο. Στην ομάδα συμμετέχουν ο Υποδιευθυντής/Αναπληρωτής Δ/ντής ή οι αρχαιότεροι εκπαιδευτικοί. Από το ρόλο αυτό πρέπει να αποκλείονται, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης και άτομα με χρόνιο νόσημα που κατατάσσονται σε ομάδα υψηλού κινδύνου (Πίνακας 1).

· Εφιστάται η προσοχή κάθε εκπαιδευτικού για την τήρηση των σχετικών οδηγιών που αναφέρονται στην εγκύκλιο, ο οποίος κάνει συστάσεις στους μαθητές και ενημερώνει σχετικά τη συντονιστική ομάδα.

· Η παραπάνω ομάδα οφείλει να οργανώνει τις «Διαδικασίες Πρόληψης και Αντιμετώπισης της γρίπης» στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική μονάδα, με βάση τις γενικές οδηγίες της παρούσας εγκυκλίου, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαιτερότητες του χώρου. Οδηγίες για την οργάνωση αυτών των Διαδικασιών περιέχονται στο Παράρτημα Α.

Στα καθήκοντα του Συντονιστή της ομάδας κάθε εκπαιδευτικής μονάδας περιλαμβάνεται η μέριμνα για :

1. Την παραμονή του ασθενούς παιδιού σε χώρο όπου δε θα έρχεται σε επαφή με άλλα άτομα.

2. Την καταγραφή των απουσιών λόγω γρίπης των παιδιών και του προσωπικού του σχολείου. Η καταγραφή αυτή πρέπει να γίνεται με τρόπο απλό και ταυτόχρονα ακριβή όπου θα αναφέρεται ο αριθμός των παιδιών που απουσίασαν ολόκληρη την ημέρα, κατά τάξη, ανεξαρτήτως τμημάτων καθώς και ο αριθμός των εκπαιδευτικών. Τα στοιχεία αυτά θα συγκεντρώνει και αξιολογεί το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων και θα είναι στη διάθεση του ΕΚΕΠΥ, του ΚΕΕΛΠΝΟ και της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας/ Διεύθυνση Δημόσιας Υγιεινής του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

3. Την εξασφάλιση άμεσης και απρόσκοπτης επικοινωνίας με τις ακόλουθες Υπηρεσίες:

- Τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης & Θρησκευμάτων για την επίλυση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
- Τις Τοπικές Αρχές Δημόσιας Υγείας (Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας της οικείας Νομαρχίας).
- Τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας/ Διεύθυνση Δημόσιας Υγιεινής, ΕΚΕΠΥ και ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ).

· Επισημαίνεται ότι, για την ενημέρωση σχετικά με τη γρίπη Α(Η1Ν1) τα τηλέφωνα επικοινωνίας είναι τα εξής: 1135 ή 210-5222339 ή 210-5212054.

4. Την εξασφάλιση επικαιροποιημένης λίστας με τα ονόματα, τα τηλέφωνα, τις διευθύνσεις των γονέων όλων των παιδιών και των εργαζομένων στις σχολικές μονάδες.

5. Την εποπτεία του προσωπικού καθαριότητας και της εκπαίδευσής του σύμφωνα με το περιεχόμενο της παρούσας εγκυκλίου και των παραρτημάτων αυτής, και

6. Τη δραστηριοποίηση των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων, όπου υπάρχουν, για την εθελοντική αλληλοϋποστήριξη, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι εργαζόμενοι γονείς των ασθενών παιδιών που πρέπει να παραμείνουν, ένα χρονικό διάστημα, κατ' οίκον υπό την επίβλεψη ενηλίκου.

2. Περιγραφή δράσεων

1. Σε τακτά χρονικά διαστήματα να γίνεται ενημέρωση, από την τριμελή ομάδα, των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων για τις διαδικασίες πρόληψης και αντιμετώπισης της γρίπης Α(Η1Ν1) που έχουν οριστεί στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική μονάδα.

2. Έλεγχος του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης έτσι ώστε να αποκατασταθούν άμεσα τυχόν βλάβες.

3. Μέριμνα ώστε οι νιπτήρες στις τουαλέτες και στο προαύλιο να διαθέτουν πάντα φιάλη με υγρό σαπουνί και χάρτινες πετσέτες μιας χρήσης, οι οποίες πρέπει να απορρίπτονται σε κάδους που θα είναι δίπλα στους νιπτήρες.

4. Μέριμνα ώστε όλοι οι κάδοι απορριμμάτων να διαθέτουν ποδοκίνητο καπάκι και να περιέχουν πλαστική σακούλα μιας χρήσης.

5. Εφοδιασμός κάθε εκπαιδευτικής μονάδας με επαρκή ποσότητα υλικού, απαραίτητου για την πρόληψη διασποράς της νέας γρίπης, όπως αυτό περιγράφεται στο Παράρτημα Β.

6. Επιμελής και συχνός καθαρισμός των αντικειμένων κοινής χρήσης (π.χ. μπάλες, σκυτάλες, πληκτρολόγιο και ποντίκι των ηλεκτρονικών υπολογιστών κ.α.).

7. Ειδικά για τις εκπαιδευτικές μονάδες που χρησιμοποιούν λεωφορεία μεταφοράς, πρέπει να υπάρχει μέριμνα τόσο για τον επαρκή αερισμό όσο και για την καθαριότητα των οχημάτων πριν και μετά την επιβίβαση των παιδιών.

Σημ.: Λαμβάνοντας υπόψη τα επικρατούντα επιδημιολογικά δεδομένα, είναι δυνατό να πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προϋποθέτουν παραμονή σε κλειστούς χώρους, όπως επισκέψεις σε μουσεία, θέατρα κ.α

Γ. Απαραίτητες ενέργειες σε περίπτωση εκδήλωσης συμπτωμάτων γρίπης από παιδί ή εργαζόμενο στην εκπαιδευτική μονάδα:

1. Παιδιά που εμφανίζουν τα προαναφερόμενα συμπτώματα γρίπης αναμένουν, σε χώρο όπου δε θα έρχονται σε επαφή με άλλα άτομα, μέχρι να τα παραλάβουν οι γονείς τους. Οι γονείς ή οι κηδεμόνες των ασθενών παιδιών θα πρέπει να ειδοποιούνται αμέσως, με σκοπό την απομάκρυνση αυτών από το σχολείο. Ο χώρος όπου παρέμεινε το παιδί πρέπει να καθαρίζεται, μετά την αποχώρησή του, από το προσωπικό καθαριότητας που θα χρησιμοποιεί γάντια και στολή εργασίας. Κοινά καθαριστικά, δηλ. υγρό σαπουνί και νερό αρκούν για τον καθαρισμό, ενώ εάν υπάρξουν εμέσματα, ούρα ή άλλες εκκρίσεις θα πρέπει τον καθαρισμό να ακολουθήσει απολύμανση για την οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί διάλυμα χλωρίνης 10% (1 μέρος χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερού) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. (βλέπε Κεφ. Δ.2)

2. Στις εξαιρετικές περιπτώσεις που θα χρειαστεί χορήγηση αντιπυρετικού, δίδεται μόνο παρακεταμόλη σε δοσολογία σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσεως.

Δ. Προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς της νέας γρίπης στις Εκπαιδευτικές Μονάδες

Τα προληπτικά μέτρα κατά της διασποράς της νέας γρίπης περιλαμβάνουν αφενός οδηγίες ατομικής υγιεινής και αφετέρου οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης χώρων, επιφανειών και αντικειμένων. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες ατομικής υγιεινής και ταυτόχρονα να φροντίζουν ώστε οι οδηγίες αυτές να τηρούνται και από τα παιδιά. Οιοδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης απευθύνονται σε όλο το προσωπικό, αλλά ιδιαίτερα στο βοηθητικό προσωπικό (π.χ. καθαρίστριες).

Το προσωπικό καθαριότητας θα πρέπει να εξασφαλίζει την τήρηση των κανόνων υγιεινής που προβλέπονται στην παρούσα εγκύκλιο.

1. Οδηγίες ατομικής υγιεινής:

- Αποφυγή επαφής χεριών με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα για τη μείωση του κινδύνου μόλυνσης από τον ιό.
- Αποφυγή κοινής χρήσης των μολυβιών, των στυλό, των μαρκαδόρων και άλλων προσωπικών αντικειμένων.

- Σε βήχα ή φτέρνισμα , κάλυψη της μύτης και του στόματος με το μανίκι στο ύψος του αγκώνα ή με χαρτομάντηλο . Το χρησιμοποιημένο χαρτομάντηλο πρέπει να απορρίπτεται αμέσως μετά τη χρήση τόσο από τα παιδιά όσο και από το προσωπικό μέσα στους κάδους απορριμμάτων.
- Απαγορεύεται τα παιδιά να πίνουν νερό απευθείας από τη βρύση με το στόμα.
- Τακτικό πλύσιμο των χεριών των παιδιών και των εργαζομένων με υγρό σαπούνι καινερό. Ακολουθεί προσεκτικό στέγνωμα των χεριών με χάρτινες χειροπετσέτες μιας χρήσης οι οποίες θα απορρίπτονται στους κάδους απορριμμάτων. Η διαδικασία πλυσίματος των χεριών περιγράφεται εικονογραφημένη στο Παράρτημα Δ.

Τα παιδιά και οι εργαζόμενοι στην εκπαιδευτική μονάδα μπορούν εναλλακτικά να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα ή χαρτομάντηλα με αλκοόλη. Συνιστάται καλό τρίψιμο των χεριών μέχρι το αντισηπτικό να στεγνώσει. Το μπουκάλι με το αλκοολούχο διάλυμα (με αντλία έγχυσης και βάση) πρέπει ναβρίσκεται σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας, κοντά στην έξοδο, και να χρησιμοποιείται υπό την εποπτεία του εκπαιδευτικού της τάξης.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται καλάοπωσδήποτε πριν τη λήψη τροφής.

Οι παραπάνω οδηγίες πρέπει να τηρούνται αυστηρά και από το προσωπικό των κυλικείων.

2. Οδηγίες καθαρισμού και απολύμανσης:

1. Συστηματικός και επαρκής αερισμός όλων των χώρων κυρίως στα διαλείμματα.
2. Πέρα από τις συνήθεις εργασίες καθαρισμού, χρειάζεται συχνός καθαρισμός των λείων επιφανειών που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστή από σκάλες ή κιγκλίδωμα, βρύσες κλπ) με κοινά καθαριστικά, δηλαδή υγρό σαπούνι και νερό, ή διάλυμα οικιακής χλωρίνης 10% (1 μέρος οικιακής χλωρίνης αραιωμένο σε 10 μέρη νερό) ή αλκοολούχο αντισηπτικό. Σημειώνεται ότι οι εργασίες καθαρισμούπρέπει να γίνονται με χρήση γαντιών και στολή εργασίας. Στο Παράρτημα Γ παρέχονται οδηγίες για τη σωστή χρήση των μέσων ατομικής προστασίας.
3. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στον καθαρισμό των αντικειμένων και των επιφανειών με τις οποίες ήρθε σε επαφή άτομο που εμφάνισε συμπτώματα γρίπης.
4. Οι πλαστικές σακούλες των κάδων, όταν γεμίζουν, πρέπει να δένονται σφικτά και να απομακρύνονται αμέσως. Τονίζεται ότι, το προσωπικό όταν καθαρίζει θα πρέπει να φοράει γάντια και στολή εργασίας. Τα γάντια μετά τη χρήση τους πρέπει να απορρίπτονται αμέσως στις πλαστικές σακούλες των κάδων απορριμμάτων και να μη γίνονται προσπάθειες καθαρισμού τους, πχ. πλύσιμο των γαντιών μιας χρήσης και επαναχρησιμοποίησή τους.
5. Επισημαίνεται ότι, η χρήση γαντιών μια χρήσης δεν αντικαθιστά σε καμιά περίπτωση το πλύσιμο των χεριών.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ Γ. Δ/ΝΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ